

|                                   |                                                                                                 |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>                                                         |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin maturalny</b>                                                                        |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Historia</b>                                                                                 |
| <i>Poziom:</i>                    | <b>Poziom rozszerzony</b>                                                                       |
| <i>Formy arkusza:</i>             | MHIP-R0-100, MHIP-R0-200, MHIP-R0-300,<br>MHIP-R0-400, MHIP-R0-660, MHIP-R0-700,<br>MHIP-R0-Q00 |
| <i>Termin egzaminu:</i>           | 17 maja 2022 r.                                                                                 |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | 28 czerwca 2022 r.                                                                              |

Uwaga:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

### Zadanie 1. (0–2)

| Wymagania egzaminacyjne 2022 <sup>1</sup>                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | I. Starożytność.<br>1. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Zdający:<br>2) rozpoznaje cechy charakterystyczne najważniejszych osiągnięć kulturowych cywilizacji bliskowschodnich w zakresie architektury, sztuki, nauki i pisma.<br>II. Średniowiecze.<br>1. Bizancjum i Zachód a świat islamu. Zdający:<br>2) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji islamskiej w zakresie architektury, sztuki i nauki. |

### Zasady oceniania

- 2 pkt – za podanie dwóch poprawnych nazw cywilizacji wraz z uzasadnieniem do każdej z nich zawierającym odwołanie do elementów graficznych banknotu.
- 1 pkt – za podanie jednej poprawnej nazwy cywilizacji wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do elementów graficznych banknotu albo za podanie dwóch poprawnych nazw cywilizacji.
- 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Nazwa cywilizacji: *cywilizacja starożytnego Egiptu*

Przykładowe uzasadnienia:

- *Na banknocie są wizerunki postaci przedstawione zgodnie z kanonem obowiązującym w sztuce starożytnego Egiptu.*
- *Na banknocie został przedstawiony fragment reliefu z widocznymi hieroglifami.*

Nazwa cywilizacji: *cywilizacja arabska / islamska*

Przykładowe uzasadnienia:

- *Na banknocie jest przedstawiony meczet / minarety.*
- *Na banknocie jest widoczne pismo arabskie.*

<sup>1</sup> Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

**Zadanie 2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                             |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | I. Starożytność.<br>4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>4) rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie [...] architektury [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową nazwę i wyjaśnienie celu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Nazwa: *łuk triumfalny*

Przykładowe wyjaśnienie:

*Łuki triumfalne wznoszono dla upamiętnienia znaczącego zwycięstwa militarnego albo dla uczczenia ważnej postaci, np. wodza lub cesarza.*

**Zadanie 3. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                            |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | I. Starożytność.<br>3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim. Zdający:<br>1) porównuje kolonizację grecką z fenicką w basenie Morza Śródziemnego;<br>3) charakteryzuje ekspansję rzymską [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do planu miasta i informacji z tekstu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: *Nie*

Przykładowe uzasadnienie: *W tekście źródłowym znajdują się informacje pozwalające stwierdzić, że opis dotyczy starożytnej Kartaginy, np. data założenia miasta, zdobycie i zburzenie miasta przez Rzymian. Plan zaś przedstawia Konstantynopol, o czym świadczą widoczne na planie informacje, np. nazwy akwenów wodnych, obecność świątyni Hagia Sophia, nazwy obiektów pochodzące od imion cesarzy rzymskich.*

#### Zadanie 4. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                  |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | II. Średniowiecze.<br>1. Bizancjum i Zachód a świat islamu.<br>Zdający:<br>1) charakteryzuje kręgi kulturowe: [...] bizantyjski [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: Oba źródła dotyczą tego samego państwa [Cesarstwa Bizantyjskiego]. W tekście mowa np. o cesarzu wzorującym się na perskim ceremoniale; o scentralizowanym aparacie administracyjny typowym dla Cesarstwa Bizantyjskiego, o zachowanych formach dawnych rzymskich instytucji: o senacie i prefektach. Dekoracja jest mozaiką, która ukazuje cesarza z aureolą na głowie w centrum, w otoczeniu urzędników, przedstawicieli kościoła oraz wojska.

#### Zadanie 5.1. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                         |
| I. Chronologia historyczna.<br>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | II. Średniowiecze.<br>4. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>3) rozpoznaje tendencje [...] decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 5.2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                         |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze.<br>4. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>3) rozpoznaje tendencje [...] decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy w ocenach.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

*Gall Anonim w swojej ocenie wydarzenia starał się zachować obiektywną postawę, tj. nie usprawiedliwiał ani nie zalecał zachowania żadnej ze stron konfliktu. W relacji Wincentego Kadłubka widoczna jest jednostronnie pozytywna ocena postępowania biskupa (święty, męczennik) oraz jednostronnie negatywna Bolesława (podwójnie bezecny).*

**Zadanie 6. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                     |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze.<br>5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego.<br>Zdający:<br>2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za sformułowanie dwóch poprawnych argumentów.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowe argumenty

- Na ilustracji jest widoczna scena nadania dokumentu lokacyjnego (umowy), który przyznawał kolonistom (osadnikom) określone prawa (np. wolność).
- Na ilustracji widać scenę przedstawiającą wypełnianie obowiązków osadników względem właściciela ziemi (np. uprawa ziemi, osiedlenie się).
- W dolnej części ilustracji widoczna jest scena wiejskiej ławy [samorządu].

### Zadanie 7.1. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                 |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze.<br>7. Polska w XIV–XV w. Zdający:<br>4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Fragment A – *Kazimierz Jagiellończyk*

Fragment B – *Władysław Jagiełło*

Fragment C – *Zygmunt Stary*

**Zadanie 7.2. (0–1)**

| <b>Wymagania egzaminacyjne 2022</b>                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | II. Średniowiecze.<br>2. Europa wczesnego średniowiecza.<br>Zdający:<br>4) charakteryzuje funkcjonowanie władzy [...] w systemie feudalnym.<br>7. Polska w XIV–XV w. Zdający:<br>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z [...] Litwą w XIV–XV w. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do tablicy genealogicznej.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W odniesieniu do tronu wielkoksiążęcego na Litwie ta zasada nie była stosowana np. w przypadku synów Władysława Jagiełły – tron na Litwie objął młodszy z jego synów. Analogiczna sytuacja miała miejsce z potomstwem Kazimierza Jagiellończyka.

**Zadanie 8.1. (0–2)**

| <b>Wymagania egzaminacyjne 2022</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                        |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | III. Dzieje nowożytne.<br>2. Europa w XVI–XVII w. Zdający:<br>2) wyjaśnia [...] uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty [...]. |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź zawierającą wyjaśnienie jednego podobieństwa i jednej różnicy.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą wyjaśnienie jednego podobieństwa albo jednej różnicy.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Podobieństwo: Obie doktryny zakładały, że jedynym źródłem wiary jest Biblia [Ewangelia, Pismo Święte].

Różnica: We fragmencie B opisana została zasada [predestynacji], w myśl której każdy człowiek jest już z góry przeznaczony do zbawienia albo do potępienia. We fragmencie A zbawienie zależy od wiary człowieka w Boga, a więc jest w jakiś sposób zależne od postawy człowieka.

#### Zadanie 8.2. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                             |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne.<br>2. Europa w XVI–XVII w. Zdający:<br>2) wyjaśnia [...] uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując główne nurty [...];<br>3) opisuje mapę wyznaniową Europy w XVI w. |

### Zasady oceniania

1 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

1 – F

2 – P

3 – P

#### Zadanie 9. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne.<br>3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający:<br>1) opisuje i wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce [...];<br>2) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej [...]. |

### Zasady oceniania

1 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.



**Rozwiązanie**

1 – P

2 – P

3 – F

**Zadanie 10. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                  |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne.<br>3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający:<br>3) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje stosunki z sąsiadami w XVI w. [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**Rozstrzygnięcie: *Nie*Przykładowe uzasadnienia:

*Na mapie zilustrowano kampanię wojenną przeciw Moskwie z czasów króla Stefana Batorego, o czym świadczy np. wyprawa na Psków, rozejm w Jamie Zapolskim.*

*Natomiast w tekście została opisana wojna o Inflanty za czasów panowania Zygmunta Augusta, a zatem przed 1572 rokiem.*

**Zadanie 11. (0–2)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                    |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | III. Dzieje nowożytne.<br>2. Europa w XVI–XVII w. Zdający:<br>1) rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego [...];<br>7) [...] rozpoznaje główne dokonania epoki baroku. |

### Zasady oceniania

2 pkt – za podanie dwóch prawidłowych nazw stylów oraz dwóch prawidłowych cech.

1 pkt – za podanie jednej prawidłowej nazwy stylu oraz jednej prawidłowej cechy tego stylu, albo za podanie dwóch prawidłowych nazw stylów.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

#### Fotografia A

Nazwa stylu: *styl barokowy [barok]*

Przykładowe cechy:

- *dynamika [ruch]*
- *emocjonalność*
- *dramatyzm*
- *teatralność*

#### Fotografia B

Nazwa stylu: *styl renesansowy [renesans]*

Przykładowe cechy:

- *statyczność*
- *idealizacja ludzkiego ciała*
- *postawa kontrapostu*
- *proporcjonalność i harmonia*

### Zadanie 12. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                    |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | III. Dzieje nowożytne.<br>5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający:<br>5) porównuje przyczyny [...] rewolucji [...] francuskiej. |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe uzasadnienie z odwołaniem do dwóch elementów graficznych rysunku.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowe rozwiązanie

*Położenie stanu trzeciego stało się przyczyną rewolucji 1789 roku. Dwa uprzywilejowane stany, tj. szlachta i duchowieństwo, żyją kosztem stanu trzeciego – na rysunku przedstawiciele duchowieństwa i szlachty siedzą na plecach zmęczonego i obdartego mężczyzny, który jest personifikacją stanu trzeciego.*

**Zadanie 13. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                              |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | IV. Wiek XIX.<br>4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający:<br>3) wyjaśnia [...] charakter i skutki powstań narodowych. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: *Nie*

Przykładowe uzasadnienie:

*Źródło 1. dotyczy emigracji po powstaniu listopadowym, o czym świadczy fakt, że we Francji panuje Ludwik Filip. Źródło 2. nawiązuje do sytuacji polskiej emigracji po powstaniu kościuszkowskim, co potwierdzają informacje o np. Agencji, Deputacji, Janie Henryku Dąbrowskim.*

**Zadanie 14.1. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                         |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | IV. Wiek XIX.<br>3. Ideologie XIX w. Zdający:<br>2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi, Wiosnę Ludów [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

### Wiosna Ludów

#### Zadanie 14.2. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                    |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX.<br>5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający:<br>3) wyjaśnia [...] skutki emigracji w XIX w. oraz ocenia aktywność polityczną, militarną i kulturalną Polaków w Europie. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe uzasadnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

*Autor używa w odniesieniu do Ludwika Mierosławskiego negatywnie nacechowanych określeń, np. „łudził się”, „lekceważąc zasady organizacji”, „pośpiesznie”, świadczących o niechęci do opisywanej postaci.*

#### Zadanie 15. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                     |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX.<br>3. Ideologie XIX w. Zdający:<br>2) wyjaśnia związki pomiędzy ideologiami liberalnymi i nacjonalistycznymi a europejskimi ruchami niepodległościowymi i zjednoczeniowymi [...], zjednoczenie Włoch [...]. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku zawierające interpretację dwóch elementów graficznych i odwołanie do faktografii.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

*Rewolucjonista Garibaldi (postać w czerwonej koszuli) pomaga królowi Piemontu [Wiktorowi Emanuelowi II] w dziele zjednoczenia Włoch (nakłada mu but symbolizujący Włochy), namawiając go do śmielszego korzystania z rozwiązań militarnych. Data wskazuje na kluczowy moment procesu zjednoczeniowego – w 1860 roku obaj politycy rozpoczęli współpracę na rzecz jednoczenia Włoch.*

**Zadanie 16.1. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                      |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX.<br>5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający:<br>1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach;<br>2) analizuje strukturę społeczeństwa w [...] zaborach. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do danych i własnej wiedzy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienia:

*W Galicji panowało największe rozdrobnienie gospodarstw rolnych spośród wszystkich zaborów – taką rozdrobnioną strukturę przedstawiono na wykresie A, gdzie aż 29% gospodarstw miało areał równy 5 ha lub mniejszy (dla porównania wartość ta w wykresie B wynosi 16%, a w wykresie C – 6%).*

**Zadanie 16.2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                             |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX.<br>5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający:<br>2) analizuje strukturę społeczeństwa w trzech zaborach;<br>3) wyjaśnia przyczyny [...] emigracji w XIX w. [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie zależności.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowe rozwiązanie

*Rozdrobnione rolnictwo (przy braku przemysłu) nie było w stanie zapewnić utrzymania i żywności dla wszystkich mieszkańców, którzy przymuszeni fatalnymi warunkami ekonomicznymi zdecydowali się na wyjazd z kraju w poszukiwaniu lepszego życia.*

#### Zadanie 17. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                                          |
| I. Chronologia historyczna.<br>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX.<br>3. Ideologie XIX w. Zdający:<br>2) wyjaśnia [...] zjednoczenie [...] Niemiec. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

C

#### Zadanie 18. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                        |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>6. Europa i świat w XIX w. Zdający:<br>4) rozpoznaje dorobek kulturowy XIX w. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do jednej widocznej na obrazie cechy tego stylu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie:

*Impresjonistom chodziło o ukazanie emocji, wrażeń powodowanych ulotną chwilą (tutaj jest to wschód słońca) – stąd stosowali technikę malowania plamkami, krótkimi dotknięciami lub pociągnięciami pędzla.*

**Zadanie 19. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne.<br>5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający:<br>5) porównuje przyczyny oraz charakter rewolucji amerykańskiej i francuskiej.<br>6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający:<br>2) charakteryzuje [...] walkę zbrojną o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII w. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie dwóch różnych argumentów.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

- *Na odznace widoczne są kosa osadzone na sztorc, co stanowi nawiązanie do zorganizowanego przez patrona eskadry powstania, w którym walczyli kosynierzy.*
- *Czapka (tzw. krakuska) symbolizuje nobilitację chłopstwa; Kościuszko nosił takie nakrycie głowy, aby podkreślić znaczenie chłopstwa w walce o niepodległość.*
- *Widoczne są gwiazdy i czerwone pasy, co stanowi nawiązanie do wyglądu flagi Stanów Zjednoczonych – w wojnie o niepodległość tego państwa walczył Tadeusz Kościuszko.*

**Zadanie 20. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| I. Chronologia historyczna.<br>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z [...] dziejów ojczyzny; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.<br>II. Analiza i interpretacja historyczna. | V. Wiek XX.<br>4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców;<br>4) wyjaśnia przyczyny kryzysu demokracji parlamentarnej w II Rzeczypospolitej; |

|                                                                                                                                                             |                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...]. | charakteryzuje przyczyny i konsekwencje przewrotu majowego. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Po

Przykładowe uzasadnienie:

*Ulotka dotyczy sytuacji politycznej w okresie rządów sanacji (po przewrocie majowym), o czym świadczy nazwa „Centrolew” – była to szeroka koalicja partii opozycyjnych wobec Piłsudskiego zawarta w 1929 roku. Tekst natomiast odnosi się do przebiegu zamachu majowego (przewrotu Józefa Piłsudskiego) z 1926 roku.*

### Zadanie 21.1. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX.</p> <p>2. Kryzys demokracji i systemy totalitarne.<br/>Zdający:<br/>3) porównuje systemy totalitarne oraz charakteryzuje ich imperialne cele;<br/>4) ocenia politykę świata zachodniego wobec totalitaryzmu nazistowskiego i komunizmu; wyjaśnia genezę II wojny światowej.</p> |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

*Oba źródła dotyczą tzw. Anschlussu Austrii z 1938 roku (zajęcia Austrii przez III Rzeszę) – w źródle 1. wskazuje na to stwierdzenie, że Hitler ujrzał swoją ojczyznę (Hitler pochodził z Austrii); w źródle 2. – fakt „upolowania”, czyli zdobycia Austrii przez Hitlera.*



**Zadanie 21.2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>2. Kryzys demokracji i systemy totalitarne.<br>Zdający:<br>4) ocenia politykę świata zachodniego wobec totalitaryzmu nazistowskiego [...].<br>1. Europa i świat po I wojnie światowej.<br>Zdający:<br>1) opisuje następstwa wojny, wyróżniając konsekwencje polityczne [...]. (G) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie w kontekście postanowień traktatu wersalskiego.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

*Traktat wersalski zakazywał połączenia Niemiec z Austrią, ale Niemcy hitlerowskie pogwałciły ten zapis traktatowy (podobnie jak inne) i włączyły Austrię w obręb swoich granic przy biernym poparciu faszystowskich Włoch.*

**Zadanie 22. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                     |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>6. Europa i świat podczas II wojny światowej. Zdający:<br>1) opisuje główne etapy II wojny światowej [...].<br>7. Europa pod okupacją niemiecką i Holokaust. Zdający:<br>1) charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec społeczeństw okupowanej Europy [...]. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

*De Gaulle haniebną niewolą nazwał sytuację, w której władze Francji poddały się ekspansji hitlerowskich Niemiec i faszystowskich Włoch, tworząc kolaboracyjny rząd Vichy z marszałkiem Pétainem na czele.*

### Zadanie 23. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>8. Okupacja niemiecka i radziecka na ziemiach polskich. Zdający:<br>6) [...] charakteryzuje czyn zbrojny powstania warszawskiego.<br>9. Europa i świat w okresie rywalizacji ZSRR i Stanów Zjednoczonych. Zdający:<br>1) opisuje [...] społeczno-gospodarcze i polityczne skutki wojny. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie z odwołaniem do wykresów i własnej wiedzy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe rozwiązanie

*Warszawa prawobrzeżna (na wschód od Wisły) została latem 1944 zajęta przez Armię Czerwoną, natomiast w Warszawie lewobrzeżnej toczyło się powstanie warszawskie – w trakcie walk (masowe bombardowania), a szczególnie po jego upadku, Niemcy celowo niszczyli zabudowę miasta.*

### Zadanie 24. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                        |
| I. Chronologia historyczna.<br>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>9. Europa i świat w okresie rywalizacji ZSRR i Stanów Zjednoczonych. Zdający:<br>3) wyjaśnia genezę zimnej wojny i rozpoznaje jej przejawy w stosunkach pomiędzy ZSRR a Stanami Zjednoczonymi;<br>4) charakteryzuje problem niemiecki po II wojnie światowej. |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Wydarzenie ze źródła 2.

Przykładowe uzasadnienie:

Źródło 2. dotyczy blokady Berlina z lat 1948–1949 i zorganizowanego przez aliantów zachodnich tzw. mostu powietrznego, zaopatrującego blokowaną przez Stalina część miasta.

Źródło 1. natomiast opisuje budowę muru berlińskiego, którą zainicjowano w latach 60.

**Zadanie 25. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                               |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>13. Polska w latach 1944–1948. Zdający:<br>1) [...] analizuje polityczno-społeczne i gospodarcze skutki zmiany granic;<br>3) rozpoznaje charakterystyczne cechy okresu odbudowy i przebudowy gospodarki, z uwzględnieniem reformy rolnej i nacjonalizacji przemysłu. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

Taka sytuacja występowała na tzw. Ziemiach Odzyskanych, gdzie wskutek zmiany granic nastąpiła wymiana ludności, a polscy osadnicy na nowo organizowali swoje gospodarstwa na ziemiach poniemieckich.

**Zadanie 26.1. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                 |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający:<br>2) wyjaśnia przyczyny zmian w polityce zagranicznej ZSRR i w polityce wewnętrznej państw satelickich ZSRR po 1956 r. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

[Nikita] Chruszczow

**Zadanie 26.2. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                 |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający:<br>2) wyjaśnia przyczyny zmian w polityce zagranicznej ZSRR i w polityce wewnętrznej państw satelickich ZSRR po 1956 r. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe uzasadnienie zawierające odwołanie do danych z wykresu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie**

*Zgodnie z obietnicą wyrażoną w cytowanym przemówieniu zmniejszyła się liczba więźniów Gułagu z 14 milionów w 1953 do 6 milionów w 1956 roku, co oznaczało, że wypuszczono tych, których uznano za skazanych niesłusznie i niesprawiedliwie w czasach stalinowskich.*

**Zadanie 27. (0–1)**

| Wymagania egzaminacyjne 2022                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                               | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego [...]; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>13. Polska w latach 1944–1948. Zdający:<br>2) charakteryzuje główne etapy przejmowania władzy przez komunistów w Polsce, z uwzględnieniem działań opozycji legalnej [...].<br>15. Polska w latach 1956–1980. Zdający:<br>1) charakteryzuje [...] etapy: 1956–1970 i 1970–1980.<br>16. Polska w latach 1980–1989. Zdający:<br>3) opisuje przyczyny i skutki obrad „Okrągłego Stołu”. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe nazwiska.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

*Fragment 1 – [Edward] Gierek*

*Fragment 2 – [Stanisław] Mikołajczyk*

*Fragment 3 – [Tadeusz] Mazowiecki*

**Zadanie 28. (0–1)**

| <b>Wymagania egzaminacyjne 2022</b>                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX.<br>16. Polska w latach 1980–1989. Zdający:<br>1) wyjaśnia ideę Solidarności i jej wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce;<br>3) opisuje przyczyny i skutki obrad „Okrągłego Stołu”.<br>17. Narodziny III Rzeczypospolitej. Zdający:<br>1) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania procesu odbudowy demokratycznego państwa po 1989 r. |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: *Nie*

Przykładowe uzasadnienie:

*Przywołane w źródle 1. postulaty Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego (MKS) zostały zaakceptowane w tzw. porozumieniach sierpniowych z 1980 roku. Fotografia (źródło 2.) odnosi się do obrad „Okrągłego Stołu” z roku 1989.*

**Zadanie 29. (0–12)**

**Temat 1. Opisz ekspansję Aleksandra Wielkiego i oceń jej skutki.**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna.<br>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...] dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.<br>III. Tworzenie narracji historycznej.<br>Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy. | I. Starożytność.<br>3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim.<br>Zdający:<br>2) charakteryzuje [...] ekspansję Aleksandra Wielkiego. |

## Kryteria oceniania

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy),</li> <li>poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>                                                                                                    |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ polityki Filipa II na dokonania Aleksandra Wielkiego),</li> <li>przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym (np. opisał etapy podbojów Aleksandra Wielkiego),</li> <li>podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>podjął próbę oceny.</li> </ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. bitwa pod Issos, bitwa pod Gaugamelą),</li> <li>podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił wpływ podbojów na powstanie i rozwój kultury hellenistycznej).</li> </ul>                                                                                                        |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | Zdający: <ul style="list-style-type: none"> <li>w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                        |

**Temat 2.** Scharakteryzuj polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania wypraw krzyżowych oraz oceń skutki ruchu krucjatowego.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia [...]; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>II. Średniowiecze.<br/>3. Europa w okresie krucjat. Zdający:<br/>2) charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania oraz ocenia skutki wypraw krzyżowych [...].</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Kryteria oceniania**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i religijny),</li> <li>poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>                                                                                                                                     |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,</li> <li>w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ sporu o inwestyturę na genezę ruchu krucjatowego, wyjaśnił wpływ zjawiska tzw. głodu ziemi w Europie na popularność ruchu krucjatowego),</li> <li>przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>podjął próbę oceny.</li> </ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. zdobycie Jerozolimy przez krzyżowców, działalność zakonów rycerskich),</li> <li>podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił religijne przyczyny ruchu krucjatowego).</li> </ul>                                                                                                                               |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                         |

**Temat 3. Wyjaśnij genezę i scharakteryzuj postanowienia unii lubelskiej.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>III. Dzieje nowożytne<br/>3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) opisuje i wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce, w tym sejmików, sejmu, senatu i sejmu elekcyjnego; ocenia demokrację szlachecką;</li> <li>2) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim;</li> <li>3) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje stosunki z sąsiadami w XVI w.;</li> <li>4) ocenia zmiany w relacjach polsko-litewskich w XVI w.;</li> <li>5) ocenia kulturową rolę Polski w przeniesieniu wzorców cywilizacji zachodniej na obszary ruskie i litewskie.</li> </ol> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Kryteria oceniania**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy),</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>                                                                                                                                                        |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. scharakteryzował ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle postanowień unii lubelskiej),</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. scharakteryzował polskie i litewskie uwarunkowania unii lubelskiej),</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li> <li>• podjął próbę oceny.</li> </ul> |



|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom II<br>(3–5 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. wymienił elementy wspólne i oddzielne dla Litwy i Korony w świetle postanowień unii lubelskiej),</li> <li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li> <li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił związek między perspektywą wygaśnięcia dynastii Jagiellonów a zawarciem unii lubelskiej).</li> </ul> |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)  | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li> <li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li> <li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                      |

**Temat 4.** *Scharakteryzuj i oceń politykę Napoleona Bonaparte wobec sprawy polskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>IV. Wiek XIX.</p> <p>1. Europa napoleońska. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) opisuje kierunki podbojów Napoleona; charakteryzuje napoleońską ideę imperium;</li> <li>2) wskazuje przykłady i wyjaśnia przyczyny zaangażowania się Polaków po stronie Napoleona;</li> <li>3) charakteryzuje ustrój polityczny Księstwa Warszawskiego.</li> </ol> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Kryteria oceniania

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty,</li><li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li><li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy,</li><li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li><li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li></ul>                                                                                                                                  |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. zasady ustroju Księstwa Warszawskiego),</li><li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił motywy udziału Polaków w kampaniach napoleońskich),</li><li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li><li>• w większości wykorzystał materiał źródłowy,</li><li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li><li>• podjął próbę oceny.</li></ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego),</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił przyczyny utworzenia Legionów Polskich we Włoszech),</li><li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li></ul>                                        |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym,</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni,</li><li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li></ul>                                                                                                                                      |

**Temat 5.** Scharakteryzuj stalinizm w Polsce jako system totalitarny w jego wymiarze politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Zdający tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>14. Polska w latach 1948–1956. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porównuje procesy stalinizacji państwa polskiego i państw Europy Środkowo-Wschodniej;</li> <li>2) charakteryzuje system polityczny i społeczno-gospodarczy Polski w okresie stalinowskim;</li> <li>3) rozpoznaje charakterystyczne cechy gospodarki centralnie planowanej i ocenia jej skutki;</li> <li>4) charakteryzuje zjawisko socrealizmu w literaturze i sztuce.</li> </ol> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Kryteria oceniania

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy, kulturowy),</li><li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li><li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy,</li><li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,</li><li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li></ul>                                                                                                                           |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii (np. industrializacja, kolektywizacja rolnictwa, kult jednostki),</li><li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ polityki na przemiany struktury społecznej w powojennej Polsce),</li><li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li><li>• w większości wykorzystał materiał źródłowy,</li><li>• podjął próbę formułowania wniosków,</li><li>• podjął próbę oceny.</li></ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. opisał przejawy terroru stalinowskiego, socrealizmu w kulturze),</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych (np. wyjaśnił wpływ Związku Sowieckiego na sytuację wewnętrzną w powojennej Polsce),</li><li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li></ul>                                              |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym,</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni,</li><li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li></ul>                                                                                                                                                                              |